

เอกสารประกอบการพิจารณา
การจัดงานประเพณีสำคัญในท้องถิ่น
พื้นที่เทศบาลตำบลดงเจน
ตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

เสนอ

คณะกรรมการพิจารณาการจัดงานประเพณี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดพะเยา

จัดทำโดย

เทศบาลตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

สารบัญ

หน้า

งานประเพณีสลากภัตร.....	๑
งานประเพณีสงกรานต์พระธาตุภูโป วัดพระธาตุภูโป.....	๘
งานประเพณีสงกรานต์พระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่ วัดเชียงใหม่.....	๑๑
งานประเพณีสืบชะตาลำน้ำร่องทอง.....	๑๗
งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล.....	๒๑
งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว.....	๒๖

งานประเพณีสลากภัตร

๑. หลักการและเหตุผล/ประวัติความเป็นมา

ประเพณีตานก๋วยสลาก คือ การทำบุญสลากภัตรในล้านนาไทย มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น บางแห่งว่า “ กิ้นก๋วยสลาก ” บางแห่ง “ กิ้นสลาก ” บางแห่งว่า “ ตานก๋วยสลาก ” ในความหมายเป็นอย่างเดียวกัน สำหรับวิธีการทำบุญมีแตกต่างกันไปตามความนิยมในท้องถิ่นของตน

ประเพณีกิ้นก๋วยสลาก หรือทานสลากนี้เป็นประเพณีเก่าแก่ที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่พุทธสมัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ปรากฏในพระธรรมบทพุทธกนิยาว่า “ พระพุทธองค์สรรเสริญพระสาวกอรหันต์ของพระองค์คือ พระโกณฑธานเถระ ซึ่งเป็นผู้มีโชคดีในการจับสลากได้ที่หนึ่งทุกครั้งแม้พระพุทธเจ้าก็สู้ท่านไม่ได้ พระสาวกทั้งหลายมีความสงสัยว่า ทำไมท่านจึงมีความโชคดีเช่นนั้น พระพุทธเจ้าตรัสบอกแก่ภิกษุสงฆ์ทั้งหมดว่า โภณฑธานปรารภว่าถ้าเลือกอะไร แข่งขันอะไร ขอให้ได้ที่หนึ่งเสมอ ดังนั้นในชาตินี้โกณฑธานจึงเป็นคนโชคดี

ประเพณีการทำบุญตานก๋วยสลากหรือกิ้นสลากของชาวเหนือนับเป็นประเพณีทำบุญที่ยิ่งใหญ่ และสำคัญยังเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาจนทุกวันนี้ เป็นประเพณีที่ดั่งามควรที่จะได้ช่วยรักษาและอนุรักษ์ไว้ เป็นประเพณีที่มีคติธรรมมาจากศาสนาพุทธที่มีแก่นสารที่สำคัญ คือ เป็นการสั่งสอนใจคนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ สอนให้สร้างคุณดีในชาตินี้เพื่อผลบุญในชาติหน้า สอนให้ลูกหลานมีความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ปู่ย่าตายายผู้ล่วงลับไปแล้วด้วยการตานก๋วยสลาก และสามารถอุทิศผลานิสงส์นี้ไปเป็นนื่อนาบุญแก่ผู้ตานก๋วยสลากเองเมื่อถึงแก่กรรมแล้ว ก่อนวันพิธี ๑ วันเรียกว่า วันดาสลาก ผู้หญิงจะจัดเตรียมสิ่งของปัจจัยเครื่องไทยทานเพื่อบรรจุในก๋วย(ตะกร้าไม้ไผ่) ซึ่งผู้ชายสานเตรียมไว้แล้วด้านหน้าก๋วยสลากจะมี"เส้นสลาก" หรือข้อความจารึกชื่อผู้ถวายพร้อมระบุด้วยว่า เพื่ออะไร สำหรับผู้ใด ในวันทานสลาก พระภิกษุตามวัดต่างๆจะได้รับนิมนต์ให้มาร่วมรับการถวายทาน ชาวบ้านที่เป็นศรัทธาวัตรก็จะนำก๋วยสลากด้วย กรรมการวัดมีหน้าที่จัดเตรียมสลากอีกชุดหนึ่งเท่ากับจำนวนก๋วยสลากที่ชาวบ้านจะถวาย เมื่อถึงเวลาก็นิมนต์พระสงฆ์ที่มาร่วมพิธีทุกรูปจับสลากได้เบอร์ใดก็จะออกเดินค้นหาต้นสลากที่วางไว้ เมื่อพบแล้วชาวบ้านก็จะถวายทานต้นสลาก หรือบางทีพระสงฆ์ก็อาจอ่านชื่อศรัทธาตามเส้นสลากเพื่อเรียกให้ศรัทธานำเอาก๋วยสลากไปถวาย พระสงฆ์จะให้พรเป็นอันเสร็จพิธี ทางคติธรรม การตานก๋วยสลาก จะสอนใจพระสงฆ์และสามเณรมิให้ยึดติดในลาภสักการะ รู้จักการตัดกิเลส และหลักการทำบุญตานก๋วยสลากนั้นเป็นวิธีการปฏิบัติธรรมอย่างหนึ่งคือการบริจาคด้วยความบริสุทธิ์ใจ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว ไม่ยึดมั่นถือมั่นในลาภ ยศ สุข สรรเสริญ นอกจากนี้ยังแสดงถึงพลังความสามัคคีของชาวบ้านที่ร่วมมือร่วมใจกันทำบุญกุศลโดยพร้อมหน้ากัน

/เนื่องจาก...

เนื่องจากประเพณีสลากภัต เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาของชาวล้านนา และถือเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของตำบลดงเจนและตำบลแม่ืองมายาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดเชียงหมั้น บ้านกว๋าน ตำบลดงเจน อำเภอกุฎกาฬยาว จังหวัดพะเยา ได้กำหนดให้ วันขึ้น๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปีเป็นวันจัดงานประเพณีสลากภัต ซึ่งถือเป็นวัดแรกในจังหวัดพะเยาที่เริ่มประเพณีตานก๋วยสลาก ก่อนเป็นลำดับแรกจากนั้นวัดอื่นๆก็จะจัดประเพณีตานก๋วยสลาก ตามมาประจำปี ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลดงเจนจึงได้จัดทำโครงการประเพณีตานก๋วยสลาก (สลากภัต) ขึ้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมที่ดั่งามให้คงอยู่กับท้องถิ่นสืบไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีท้องถิ่นที่ดั่งามให้คงอยู่สืบไป
๒. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้ร่วมบำรุงรักษาจารีตประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่น
๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่
๔. เพื่อเป็นส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประเพณีวัฒนธรรม

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- ช่วงระหว่างเดือน กันยายน – ตุลาคม ของทุกปี แล้วแต่คณะกรรมการวัดแต่ละแห่งกำหนด ดังนี้
- ๑.)วัดเชียงหมั้น ตำบลดงเจน อำเภอกุฎกาฬยาว จังหวัดพะเยา กำหนด วันขึ้น๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี
- ๒.) วัดเมืองอิงหลวง ตำบลแม่ือง อำเภอกุฎกาฬยาว จังหวัดพะเยา กำหนด วันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี
- ๓.) วัดอื่นๆมักจะกำหนดวันขึ้น ๑๕ ค่ำ หรือแรม๑๕ค่ำ เดือน ๑๐ ของทุกปี แล้วแต่ความพร้อมของแต่ละวัด

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียงเข้าร่วมงานไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. จัดทำโครงการและเสนอโครงการให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ
๒. ดำเนินการตามโครงการ
๓. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาชนรับทราบ
๔. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

๗. สถานที่ดำเนินงาน

- วัดต่างๆ ในเขตเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๗ วัด ได้แก่
 ๑. วัดเชียงหมื่น บ้านก้วาน ตำบลดงเจน
 ๒. วัดเมืองอิงหลวง บ้านแม่อิง ตำบลแม่อิง
 ๓. วัดท่าร้อง บ้านท่าร้อง ตำบลแม่อิง
 ๔. วัดพระธาตุปูปอ บ้านสันป่ากอก ตำบลดงเจน
 ๕. วัดสันป่าเหียง บ้านสันป่าสัก ตำบลดงเจน
 ๖. วัดศรีดอนไชย บ้านเจน ตำบลดงเจน
 ๗. วัดสันตันม่วง บ้านเจนใต้ ตำบลดงเจน

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการวัดในเขตเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๗ วัด

๑๐. งบประมาณประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ปัญหาด้านข้อมูลหมายถึงเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ชัดเจน

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรวรรณ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน

อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีสลากภัต

ภาพงานประเพณีสลากภัต

ภาพงานประเพณีสลากภัตร

ภาพงานประเพณีสลากภัตร

งานประเพณีสงกรานต์พระธาตุอุปก

๑. หลักการและเหตุผล / ประวัติความเป็นมา

พระธาตุอุปก เป็นพระธาตุสำคัญ ๑ ใน ๓ พระธาตุของอำเภอภูพานยาว ดังคำขวัญประจำอำเภอภูพานยาวที่ว่า “ภูพานยาวดอยงาม ดินแดนสามพระธาตุ ประวัติศาสตร์เมืองเก่า อุ้มข้าวลุ่มน้ำอิง” ซึ่งพระธาตุที่สำคัญของอำเภอภูพานยาวได้แก่ พระธาตุดอยจุก พระธาตุภูขวาง และพระธาตุอุปก พระธาตุอุปกนั้นตั้งอยู่ในวัดพระธาตุอุปก บ้านสันป่ากอก หมู่ที่ ๙ ตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา ซึ่งตามประวัติศาสตร์ได้บันทึกไว้ว่าพระธาตุอุปกนั้นได้ก่อสร้างภายหลังวัดศรีโคมคำ ๑๘ ปี เป็นที่สักการบูชาของประชาชนในอำเภอภูพานยาว และในวันที่ ๑๗ เมษายน ของทุกปี พุทธศาสนิกชนชาวตำบลดงเจนและใกล้เคียงจะร่วมกันจัดพิธีสงกรานต์พระธาตุอุปก จนเป็นประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลดงเจนในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงศาสนา รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖(๑๑) และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) จึงได้ร่วมกับคณะศรัทธาวัดพระธาตุอุปก ตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา จัดทำโครงการประเพณีสงกรานต์พระธาตุอุปก ขึ้นเป็นประจำทุกปี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน
๒. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป
๓. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชุมชน
๔. เพื่อเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- ทุกวันที่ ๑๗ เมษายน ของทุกปี

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียง

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมเสนอความคิดเห็นจากพระสงฆ์ และคณะกรรมการวัดพระธาตุภูปอ
๒. จัดทำโครงการเสนอ เพื่อขออนุมัติงบประมาณจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเจน
๓. ดำเนินการตามโครงการ
 - การทำบุญตักบาตร
 - การสร้างน้ำพระธาตุ
 - การถวายผ้าห่มพระธาตุ
 - ขบวนแห่ครว้ตวนจากหัววัดต่างๆในเขตอำเภอภูพานยาวและใกล้เคียง
 - การแสดงศิลปวัฒนธรรมล้านนา

๔. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- วัดพระธาตุภูปอ บ้านสันป่ากอก หมู่ที่ ๙ ตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการวัดพระธาตุภูปอ

๑๐. งบประมาณประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ปัญหาด้านข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ชัดเจน

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรวรรณ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีสงกรานต์พระธาตุภูโป

งานประเพณีสงฆ์พระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่

๑. หลักการและเหตุผล / ประวัติความเป็นมา

วัดเชียงใหม่ ชาวบ้านเรียกว่า วัดบ้านก๊ว่น สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๑๖๗ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๑๗๐ โดยได้รับ หนังสือรับรองสภาพวัด ที่ ศธ.๐๔๐๓/๑๖๔๕ กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ว่าวัดเชียงใหม่ เป็นวัดสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น จึงออกหนังสือรับรองสภาพวัดให้ไว้เป็นสำคัญให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ (นายจำเริญ เสกธีระ) อธิบดีกรมการศาสนา

ความเป็นมาของวัดเชียงมั่นนั้น ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบกันมาว่า เมื่อสมัยที่พ่อขุนจอมธรรม ปฐมกษัตริย์ผู้ครองเมืองภูมามยาว (พะเยา) ได้ยกไพร่พลออกจากนครเงินยาง (เชียงใหม่) ได้หยุดพักไพร่พล ณ บ้านก๊ว่น และบริเวณที่ได้หยุดพักต่อมาเรียกกันว่า ดอยจุก หรือดอยหยุด トラบจนปัจจุบัน ตามธรรมเนียมนิยม (ราชประเพณี) สมัยนั้น เพื่อความมั่นคงสภาพแห่งบ้านเมือง นิยมสร้างวัดประจำเมือง จึงได้สร้างวัดเชียงมั่นขึ้นบริเวณสถานที่ดังกล่าว (ดังจะเห็นว่าทุกจังหวัดในภาคเหนือตอนบน(ล้านนา)จะมีวัดเชียงมั่นทุกจังหวัด) เดิมที่วัดเชียงมั่นตั้งอยู่ที่วัดสันป่าเหียงปัจจุบัน แต่เนื่องจากเป็นที่ตอนบนนดอยในหน้าแล้งจะขาดแคลนน้ำ ทำให้คณะศรัทธาประชาชนย้ายลงมาใกล้แม่น้ำเมื่อศรัทธาประชาชนย้ายห่างวัดมากขึ้นวัดจึงต้องย้ายตาม โดยได้ย้ายจากวัดเชียงมั่นบริเวณวัดสันป่าเหียง(ปัจจุบัน) มาตั้งที่ วัดเชียงมั่น トラบจนปัจจุบัน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ จากปี พ.ศ. ๒๑๖๗ ได้สร้างวัดแล้ว หลังจากนั้นอีก ๓ ปี จึงได้พระราชทานวิสุงคามสีมา พ.ศ. ๒๑๗๐ แต่พึงปรากฏทำเนียบเจ้าอาวาส ปี พ.ศ. ๒๒๖๙ คือ ครูบาเจ้าก๊ว่น เป็นเจ้าอาวาสองค์แรกระยะเวลาห่างกันถึง ๙๙ ปี เพียงแต่ไม่มีชื่อปรากฏในทำเนียบอาจเป็นเพราะการศึกสงคราม หรือ การศึกษายังไม่กว้างขวาง จึงยังไม่มีการบันทึกอะไรไว้ รวมอายุวัดเชียงมั่น บ้านก๊ว่น ได้ ๓๘๕ ปี

แต่ถ้าเทียบอายุของชาวหมู่บ้านก๊ว่น ตามประวัติศาสตร์จังหวัดพะเยา จะทำให้เห็นว่า หมู่บ้านก๊ว่น มีมาก่อนสมัยที่พ่อขุนจอมธรรม ปฐมกษัตริย์แห่งเมืองภูมามยาว (พะเยา) จะยกไพร่พลมาจากนครเงินยาง เชียงแสน และได้พักไพร่พลที่บริเวณบ้านก๊ว่น ประมาณ พ.ศ. ๑๖๐๐ (จุลศักราช ๔๒๐) เป็นประวัติก่อนการก่อตั้งเมืองภูมามยาว ดังนั้น จึงอนุมานได้ว่า บ้านก๊ว่น มีการสืบทอดวงศ์ตระกูลกันมาประมาณกว่า ๙๕๐ ปี เป็นอย่างต่ำ โดยตั้งอยู่ที่บริเวณตำบลดงเจนเท่านั้นไม่ได้ย้ายมาจากถิ่นเมืองไหน แต่อาจมีส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการบริพารติดตามพ่อขุนจอมธรรมหรือจอมผาเรือง ที่อพยพมาจากนครเงินยางเชียงใหม่บ้าง

/วัดเชียงมั่น...

วัดเชียงใหม่ บ้านแก้ว มีประเพณีที่ได้กระทำสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นประจำทุกปี คือประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่ พระธาตุนี้ตั้งอยู่ด้านหลังวิหารวัดเชียงใหม่ โดยจะมีพิธีสงฆ์น้ำพระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่ในวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๔ (เดือน ๖ เหนือ) ของทุกปี ซึ่งชาวบ้านในพื้นที่จะมาร่วมกันทำบุญตักบาตร สงฆ์น้ำพระธาตุ และพิธีห่มผ้าเจดีย์ธาตุ เป็นการสร้างความสามัคคีในชุมชนและเป็นการทำนุบำรุงศาสนสถานในท้องถิ่นให้คงอยู่คู่ชุมชนสืบต่อไป

ด้วยเหตุนี้ เทศบาลตำบลดงเจนในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงศาสนา รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖(๑๑) และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) จึงได้ร่วมกับคณะศรีท้าววัดเชียงใหม่ ตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา จัดทำโครงการประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่ ขึ้นเป็นประจำทุกปี

๒. วัตถุประสงค์

๕. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามของชุมชน
๖. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป
๗. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชุมชน
๘. เพื่อเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- ทุกวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๔ (เดือน ๖ เหนือ) ของทุกปี

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียง

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมเสนอความคิดเห็นจากพระสงฆ์ และคณะกรรมการวัดเชียงใหม่
๒. จัดทำโครงการเสนอ เพื่อขออนุมัติงบประมาณจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเจน
๓. ดำเนินการตามโครงการ
 - การทำบุญตักบาตร
 - การสร้างน้ำพระธาตุ
 - การถวายผ้าห่มพระธาตุ
 - ขบวนแห่ครีวตานจากหัววัดต่างๆในเขตอำเภอภูพานยาวและใกล้เคียง
 - การแสดงศิลปวัฒนธรรมล้านนา
๕. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- วัดเชียงใหม่ บ้านก๊ว้น หมู่ที่ ๑๓ ตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการวัดเชียงใหม่

๑๐. งบประมาณประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ปัญหาด้านข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ชัดเจน

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรรวรรณ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน อำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีสงกรานต์น้ำพระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่

ภาพงานประเพณีสงกรานต์พระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่

ภาพงานประเพณีสงกรานต์พระธาตุเจดีย์ศรีเชียงใหม่

งานประเพณีสืบชะตาลำน้ำร่องทอง

๑. หลักการและเหตุผล/ประวัติความเป็นมา

การจัดงานประเพณีสืบชะตาลำน้ำร่องทอง ตำบลดงเจน อำเภอกุภามายาว จังหวัดพะเยา ได้มีการจัดมาอย่างต่อเนื่อง ตามความเชื่อของบรรพบุรุษ คนเฒ่า คนแก่ แต่ดั้งเดิมตามประวัติที่ได้เล่าขานสืบต่อกันมาว่า เมื่อครั้งสมัยพ่อขุนจอมธรรมเสด็จมายังเมืองกุภามายาว ทรงหยุดพักอยู่ที่บ้านเชียงหมั้น (บ้านกว๊าน) ปัจจุบัน ณ บริเวณตอขุย (พระธาตุขุย) ทรงพักพลช้าง พลม้า และข้าราชการบริพาร พอมครแล้ว จึงได้รับสั่งให้บรรดาเสนาอำมาตย์ และบุโรหิตาจารย์ ชื่อ สามพญา ไปตรวจดูภูมิสถานที่จะตั้งเมืองใหม่ พร้อมกันนี้ได้รับสั่งข้าราชการและราษฎรในหมู่บ้านและใกล้เคียงให้ช่วยกันขุดร่องน้ำแม่ น้ำสายตา (แม่น้ำอิง) เพื่อประโยชน์แก่การอุปโภค บริโภคใช้สอยและสำหรับสัตว์พาหนะ สำหรับร่องน้ำที่พ่อขุนจอมธรรมมีรับสั่งให้ขุดในครั้งนี้ชาวบ้านเรียกว่าลำน้ำแม่เหมือง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่บ้านกว๊าน หมู่ที่ ๓ ตำบลดงเจน อำเภอกุภามายาว จังหวัดพะเยา ลำน้ำแม่เหมืองเป็นลำน้ำสายเดียวกันกับลำน้ำเก๊กกอม และลำน้ำร่องทอง ผู้เฒ่าผู้แก่ได้บอกเล่าว่าลำน้ำแม่เหมืองจะมีวังช้างเล่น และมีข้าราชการของพ่อขุนจอมธรรมและราษฎรในหมู่บ้านช่วยกันขุดจากลำน้ำแม่เหมือง ลำน้ำเก๊กกอมและลำน้ำร่องทอง ช่วยกันขุดโดยการเกณฑ์คนตามหัวหมวด ตามคุ้มในหมู่บ้าน ผลัดเปลี่ยนกันจนแล้วเสร็จในวันปีใหม่เมือง (วันสงกรานต์) ด้วยเหตุนี้ ผู้นำชุมชนและชาวบ้านในชุมชนจึงให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ เมื่อครั้งที่พ่อขุนจอมธรรมเสด็จมายังพื้นที่และได้รับสั่งให้ขุดลอกลำเหมืองเพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์มาจนถึงปัจจุบัน จึงได้มีมติร่วมกันในที่ประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีการจัดงานบุญประเพณีสืบชะตาลำน้ำร่องทองในช่วงเทศกาลปีใหม่เมือง (สงกรานต์) ทุกวันที่ ๑๐ เมษายน ของทุกปี จนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดีของพ่อขุนจอมธรรม ตลอดจนเสนาอำมาตย์ ข้าราชการบริพาร และราษฎรซึ่งเป็นบรรพบุรุษของชาวบ้านในพื้นที่กุภามายาว ที่ท่านทั้งหลายได้เสียสละแรงกายแรงใจช่วยกันขุดลำเหมืองดังกล่าวให้มีน้ำอุปโภค บริโภคมาจนถึงทุกวันนี้ เทศบาลตำบลดงเจนในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงศาสนา รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖(๑๑) และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๐(๘) โดยได้ร่วมกับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนจัดทำโครงการประเพณีสืบชะตาลำน้ำร่องทอง ขึ้นเป็นประจำทุกปี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือความสามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความเลื่อมใสเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ปกป้องรักษาแม่น้ำ
๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เกิดเกิดความรักหวงแหนและสำนึกในการดูแลรักษาแม่น้ำ
๔. เพื่อส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงามของท้องถิ่น

/๓. ระยะเวลา...

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- วันที่ ๑๐ เดือนเมษายน ของทุกปี

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียง

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมเสนอความคิดเห็นจากพระสงฆ์ และกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน

๒. จัดทำโครงการเสนอ เพื่อขออนุมัติงบประมาณจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเจน

๓. ดำเนินการตามโครงการ

- การทำบุญตักบาตร
- การทำพิธีสืบชะตาลำน้ำร่องทอง
- การทำพิธีปล่อยปลา

๔. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- อาคารอเนกประสงค์หมู่ที่๓ (บริเวณข้าวบุญสามัคคี) ตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน

๑๐. งบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

/๑๑.ปัญหา...

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ไม่มี

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรรวรรณ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน

อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีสืบชะตาน้ำร่องทอง

ภาพงานประเพณีสืบชะตาถ้ำน้ำร้อนหง

งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล

๑. หลักการและเหตุผล/ประวัติความเป็นมา

งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล เป็นประเพณีท้องถิ่นประจำตำบลแม่ืองที่ชาวบ้านได้กระทำสืบทอดกันมานับตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีประวัติความเป็นมาของงานประเพณีนี้สืบเนื่องมาจากมีผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าขานสืบทอดกันมาว่า ณ บ้านแม่ืองสันต้นตุ่ม ตำบลแม่ืองแห่งนี้ได้มีบรรพบุรุษที่ได้บุกเบิกก่อร่างสร้างหมู่บ้านมาตั้งแต่สมัยพ่อขุนจอมธรรม โดยผู้นำในการก่อตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ มีนามว่าเจ้าพ่อคำมูล และต่อมาท่านได้เสียชีวิตลง ณ ที่ตั้งโหง้ประชาสามัคคีในปัจจุบัน ชาวบ้านในหมู่บ้านจึงได้ร่วมกันสร้างอาคารโหง้ประชาสามัคคีและศาลเจ้าพ่อคำมูล นอกจากนี้ชาวบ้านยังได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างรูปหล่อเจ้าพ่อคำมูลเพื่อนำมาตั้งไว้ยังศาลเจ้าพ่อคำมูล เพื่อรำลึกถึงพระคุณของบรรพบุรุษที่ได้สร้างบ้านแปงเมืองให้ลูกหลานได้อยู่อาศัยจนถึงปัจจุบัน เป็นที่สักการบูชาของลูกหลาน และเป็นศูนย์รวมใจของชาวบ้านในพื้นที่ได้ใช้สถานที่ประกอบกิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน โดยผู้นำชุมชนและผู้อาวุโสในชุมชนได้หารือกันในการกำหนดให้ทุกวันที ๑๑ เมษายน ของทุกปี เป็นวันจัดงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล และได้กระทำสืบทอดกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เทศบาลตำบลดงเจนในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงศาสนา รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖(๑๑) และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐(๘) โดยได้ร่วมกับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนจัดทำโครงการประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูลขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือความสามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงสำนึกในพระคุณของบรรพบุรุษผู้ก่อตั้งชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงามของท้องถิ่น

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- วันที่ ๑๑ เดือนเมษายน ของทุกปี

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

/๕.กลุ่มเป้าหมาย...

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียง

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมเสนอความคิดเห็นจากคณะกรรมการหมู่บ้านบ้านสันตันตัม หมู่ที่ ๓ ต.แม่อิง และกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน
๒. จัดทำโครงการเสนอ เพื่อขออนุมัติงบประมาณจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเจน
๓. ดำเนินการตามโครงการ
 - การทำบุญตักบาตรและพิธีสืบชะตาหมู่บ้าน ณ อาคารโถงประชาสามัคคี
 - การทำพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล ณ ศาลเจ้าพ่อคำมูล
 - กิจกรรมสันตนาการ เช่น การพ้อนเล็บ การขอพินเมือง รำวงย้อนยุค เป็นต้น
๔. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- อาคารอเนกประสงค์หมู่ที่๓ (โถงประชาสามัคคี) ตำบลแม่อิง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านสันตันตัม หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่อิง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา และกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน

๑๐. งบประมาณประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ไม่มี

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรรณพ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล

งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว

๑. หลักการและเหตุผล/ประวัติความเป็นมา

งานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว เป็นประเพณีท้องถิ่นประจำตำบลแม่ืองที่ชาวบ้านได้กระทำสืบทอดกันมาเนิ่นนาน โดยมีประวัติความเป็นมาของงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว จากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ว่าบริเวณศาลเจ้าพ่อม้าขาวในอดีตเป็นที่รกร้างมีเศษวัตถุโบราณที่แตกหัก เช่น พระพุทธรูป ครกหิน เศษถ้วยชาม และมีศาลเจ้า เป็นเรือนไม้หลังเล็กอยู่ ต่อมาพระครูบาวงศ์ ขยวงโส (พระไชยวงศ์ ชวนคิด) อดีตเจ้าอาวาสวัดเมืองอิงหลวง ได้มาปฏิบัติกรรมฐาน ณ ที่แห่งนี้ ในช่วงนั้นชาวบ้านมักจะได้ยินเสียงม้าวิ่งรอบหมู่บ้าน ชุมชน ในเวลากลางคืน เพื่อตรวจตราดูแลคนในหมู่บ้าน ชุมชน อยู่ดี มีสุข นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีหนังสือประวัติสังข์ จังหวัดพะเยา โดยพระธรรมวิมลโมลี (ปวง ธมมปัญญา ป.ธ.๕) เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระราชวิสุทธิโสภณ พิมพ์ที่บัณฑิตการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ กล่าวถึงพระครูบาไชยวงศ์ ขยวงโส ว่าเป็นเจ้าอาวาสวัดเมืองอิงหลวงและเป็นเจ้าคณะผู้ปกครองสังข์และเป็นต้นถือเลื่อมใสของประชาชนทั่วไป มีผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่าท่านเป็นพระที่มีวิชาอาคมเก่งกล้า ท่านดำรงสมณเพศจนถึงแก่กรรมภาพเมื่ออายุได้ประมาณ ๗๙ ปี คณะสงฆ์และคณะศรัทธาได้ตั้งศพท่านบำเพ็ญกุศลที่วัดเมืองอิงหลวงและได้มีพิธีฌาปนกิจศพของท่านที่ด้านใต้ของวัดใกล้แม่น้ำอิง ห่างจากวัดประมาณ ๒๐๐ เมตร สถานที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อม้าขาวเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านแม่ืองและประชาชนทั่วไป トラบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในทุกๆปีชาวบ้านในพื้นที่บ้านแม่ืองและบ้านท่าร่อง รวมถึงประชาชนที่มีความเคารพสักการะพระครูบาไชยวงศ์ ขยวงโส และเจ้าพ่อม้าขาว จะได้จัดงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาวโดยได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาในทุกวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๗ (เดือน ๙ เหนือ) ของทุกปี

เทศบาลตำบลดงเจนในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงศาสนา รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖(๑๑) และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา๕๐(๘) โดยได้ร่วมกับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลดงเจนจัดทำโครงการประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาวขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๔. เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือความสามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน
๕. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงสำนึกในพระคุณของบรรพบุรุษผู้สร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชน
๖. เพื่อส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงามของท้องถิ่น

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

- ทุกวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๗ (เดือน ๙ เหนือ) ของทุกปี

/๔.เป็นไปตาม...

๔. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกฎหมายใด

- อาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลมีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประกอบกับ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๓๖ มาตรา ๕๐ (๘) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ ให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดงเจนและใกล้เคียง

๖. แนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชุมเสนอความคิดเห็นจากคณะกรรมการหมู่บ้านบ้านแม่อิง หมู่ที่ ๒ ต.แม่อิง และกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน

๒. จัดทำโครงการเสนอ เพื่อขออนุมัติงบประมาณจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลดงเจน

๓. ดำเนินการตามโครงการ

- การทำบุญตักบาตร ณ ศาลเจ้าพ่อม้าขาว
- การทำพิธีบวงสรวงเจ้าพ่อคำมูล ณ ศาลเจ้าพ่อม้าขาว
- กิจกรรมสันทนาการ เช่น การฟ้อนเล็บ การชอพื้นเมือง รำวงย้อนยุค เป็นต้น

๔. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

๗. สถานที่ดำเนินการ

- บริเวณศาลเจ้าพ่อม้าขาว ด้านใต้วัดเมืองอิงหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่อิง อำเภอกู่กาเมยาว จังหวัดพะเยา

๘. วิธีการดำเนินการ

- ดำเนินการเองโดยเทศบาลตำบลดงเจน

๙. หน่วยงานที่ดำเนินการ

- เทศบาลตำบลดงเจน ดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลดงเจน

๑๐. วงเงินงบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลดงเจน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

- ไม่มี

๑๒. งานประเพณีของท้องถิ่นไม่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นความเชื่อส่วนบุคคล

๑๓. ผู้ประสานงาน

- นางอรวรรณ วงศ์ไชย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลดงเจน
อำเภอภูพาน จังหวัดพะเยา โทร ๐๕๔-๔๒๒๗๙๓ ต่อ ๕๑

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว

ภาพงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อม้าขาว

